

LAHTI, AHTIALA, PAAKKOLANMÄKI II

KOEKAIVAUS 1.9. - 16.9.1983

KAIVAUSKERTOMUS

SISÄLLYS

Johdanto	1
Kaivauspaikan esittely	2
Tutkimusalueen sijainti	2
Kaivaustekniikka ja kaivausvaiheet	3
Paakkolanmäki II:1	3
Kiveys	4
Löydöt <i>KN 22007</i>	5
Havainnot muista koekuopista	5
Paakkolanmäki II:2	6
Yhteenveto	6
Luettelo liitteistä	8
Liitteet 1 - 4, K I - VI	
Valokuvat 1 - 15	

JOHDANTO

Koekaivaukset 1.9. - 16.9.1983 olivat jatkoa kesäkuussa suoritetuille koekaivauksille, jotka tehtiin pääosin Paakkolanmäen itäisellä puolella. Nyt tutkittiin Paakkolanmäen länsipuolinen alue, jolle annettiin tunnus Paakkolanmäki II.

Alueella ei ole aikaisemmin tehty arkeologisia tutkimuksia, eikä sieltä ole myöskään tehty esihistoriallisia löytöjä.

Paakkolanmäki on yleiskaavassa määritetty alueeksi, jossa on suoritettava arkeologisia tutkimuksia ennen kaavoittamista ja rakentamista.

Kaivaukset järjesti Lahden kaupungin museo, Lahden kaupungin myönnettyä tarkoitukseen 11 619 mk suuruisen määrärahan.

Kaivausten johtajan, HuK Pirjo Kärhä, lisäksi mukana oli kartanpiirtäjänä fil.yo Hannu Poutiainen, joka piirsi kartat myös puhtaaksi, sekä kaivajina Mikko Rauhala ja Risto Viljanen.

Kaivaukset suoritettiin Museoviraston valvonnassa, jonka puolesta työtä hoiti FM Anna-Liisa Hirviluoto.

Lahdessa 3.10.1983

Pirjo Kärhä

Pirjo Kärhä

Kaivausten johtaja

LAHTI, AHTIALA, PAAKKOLANMÄKI II

Koekaivaus 1.9. - 16.9.1983

Kylä: Ahtiala

Tila: 27² Raaskala, omistaa Lahden kaupunki.

Peruskartta: 3111 06 Ahtiala, 1:20 000, pain. 1978.

Tutkimusalueen koordinaatit: x = 6767 66 - 6768 07

y = 433 76 - 434 02

z = 107 - 115,5 m mpy.

Paikalta ovat löydöt KM 22007:1 - 43.

Diar. 22.9.1983

Kertomukseen liittyy 6 karttalehteä, 15 valokuvaa ja 4 liitettä.

Lisäksi kaivausten yhteydessä otettiin 17 diapositiivia, joita säilytetään Lahden kaupunginmuseon kuva-arkistossa.

TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI¹

Tutkimusalue, Paakkolanmäki II:1, sijaitsee Paakkolanmäen länsiosassa, Alasenjärven itäpuolella, Heikkeröntien (ent. Raaskantie) päässä. Paikka on loivasti länteen laskevaa peltoa, joka rajoittuu jyrkkään, alaspäin viettävään rinteeseen. Liite K II, valok. 1.

Tutkimusalue II:2, jossa myös tehtiin koekaivauksia, sijaitsee alueen II:1 eteläpuolella. Se rajoittuu idässä Heikkeröntiehen sekä etelässä ja lounaassa Sepänojaan. Alue on etelään ja lounaaseen viettävää peltoa. Liite K II, valok. 2.

Maaperä oli molemmilla alueilla humusta, jonka alla oli hiesu tai savi.

¹ Ks. myös P. Kärhä, Lahti, Ahtiala, Paakkolanmäki I, kaivauskertomus, 1983.

KAIVAUSTEKNIikka JA KAIVAUSVaiheet

Paakkolanmäki II:1

Tutkimukset aloitettiin alueella II:1 siten, että vedettiin itä - länsi -suuntainen peruslinja A - B ja siitä kohtisuora, pohjois - etelä -suuntainen apulinja C - D. Näin saatiin koordinaatisto, jonka origolle annettiin tunnus 1000/1000.

Koordinaatiston avulla paalutettiin ja kaivettiin koekuoppaverkosto 10, 20 , 30, 40 ja 80 m välein. Liite K II.

Koekuopista mitattiin maakerrokset sekä otettiin talteen löydöt, mikäli niitä tuli. Liite 1.

Kaivaminen suoritettiin lapiolla ja lastoilla. Kiintopisteenä oli läheinen maakivi, jonka lukemaksi saatiin 132. Kiintopisteen korkeus on 115,37 m mpy., joka siirrettiin valtakunnallisesta kiintopisteestä no 22079 (103,15 m mpy.).

Koekuopan 1000/800 kohdalla kaivausalueetta laajennettiin kolme neliometriä. Syynä laajentamiseen oli kuopasta esiintullut kiveys ja runsas nokimaa.

Laajennettu alue kaivettiin tasokaivauksena 5 ja 10 cm kerroksina. Jokaisesta tasosta piirrettiin tasokartta, sekä koko kaivannosta piirrettiin leikkauskartta. Liite K III - VI, valok. 3 - 15.

Avatulla alueella oli 8 - 20 cm paksu peltohumuskerros, jonka alta paljastui hiilen ja noen sekainen kulttuurimaakerros. Kulttuurimaan paksuus vaihteli alueen eri osissa 6 - 28 cm.

Hiiltä oli kulttuurimaakerroksessa paikoin runsaasti, etenkin ruuduissa 999/980 - 979. Kulttuurimaa muuttui syvemmälle kaivettaessa moreeninsekaiseksi. Alkuun moreenia oli kulttuurimaan seassa epämääräisen muotoisina läiskinä, vähitellen kuitenkin kulttuurimaa loppui ja alta paljastui puhdas moreeni. Ruuduissa 999/979 kulttuurimaa jatkui syvemmälle kuin muualla, muodostaen lounais - koillis -suuntaisen kuopanteen, jossa oli paikoin runsaasti hiiltä. Liite K VI, valok. 14 - 15.

Hiiltä ja humuksen sekaista moreenia löytyi myös ruudusta 100 O/979, ruudun luoteisnurkasta. Merkillistä oli, että hiili- ja sekoittunut maakerros löytyi puhtaan moreenikerroksen alta. Mahdollisesti paikalla oli ollut hiiltynyt ja maatunut juurakko, mihin hiililäiskien muoto viittasi. Liite K IV.

Kaivannon syvyys ruuduissa 1000 - 999/979 oli 58 - 64 cm, josta humuksen ja kulttuurikerrosten yhteenlaskettu vahvuus vaihteli 18 - 38 cm. Liite K VI.

Kaivausalueen vieressä oli oja, joka on osittain tuhonnut muinaisjäännöksen.

Kiveys

Kiviä ei ennen kaivamista ollut näkyvissä lainkaan. Humuskerroksessa kiviä oli muutamia, mutta 2. - 4. kerroksissa kiveystä oli runsaasti keskittyen ruutuihin 999/980 - 979. Kiveys loppui miltei kokonaan syvemmälle mentäessä. Liite K V, valok. 6,7,9 ja 12. Kiveys oli melko tasakokoista, ainoa muita isompi kivi oli ruutujen 999/980 - 979 rajalla.

Ruudussa 999/979 kiveys muodosti lounais - koillis -suuntaisen rakennelman ja kivien alla oli kulttuurimaakuopanne.

Ruudun 999/980 kivet keskittyivät ruudun luoteisnurkkaan.

Löydöt

Löytöjä tuli I - IV kerroksista, eniten ruuduista 999/979 - 980. Kaikki löydöt tulivat joko humuskerroksesta tai kulttuurimaakerroksesta.

Rautaesineiden (lähinnä naulojen) katkelmia tuli yhteensä kuusi, kaikki I - II kerroksista.

Keramiikkaa tuli I - IV kerroksista yhteensä 55 palaa, joista kolme oli reunakappaletta. Eniten keramiikkaa tuli ruudusta 999/980, 36 kappaletta. Alueelta löytynyt keramiikka oli koristelematonta, väriltään punaruskeaa talouskeramiikkaa, jonka saviaines oli karkeaa. Saven sekaan oli sekoitettu hiekkaa. Keramiikka oli palojen vahvuudesta päätellen peräisin useasta astiasta. Astiat ovat olleet käsin muovailtuja (ilman kääntöpyörää).

Lisäksi alueelta tuli runsaasti savikuonaa, yhteensä 14 kappaletta. Kuona oli huokoista, kevyttä ja väriltään mustaa.

Poltettua luuta löydettiin kuusi pientä murua ja tiiltä muutamia pieniä paloja.

Havaintoja muista kuopista

Avatun alueen lähistölle, 10 m päähän tehtiin koekuoppia, ja ne osoittivat, että muinaisjäännös jatkuu useita metrejä joka suuntaan. Kuopan 1000/980 lähistölle tehdyistä koekuopista löytyi keramiikkaa, kuonaa ja poltettua savea. Liite 1.

Muita mielenkiintoisia koekuoppia, joiden läheisyydessä on syytä jatkaa tutkimuksia, olivat seuraavat koekuopat:

Kuoppa 5. 990/890

Humuksen alla oli kulttuurimaakerrostumia sekä rapautuneita kiviä. Kuopasta löytyi yksi kappale keramiikkaa.

Kuoppa 13. 970/910

Humuksen alla oli sekoittunut hiesu - humus -kerros, kuopasta löytyi yksi reunakappale keramiikkaa sekä yksi kappale tiiltä.

Kuopat 23.A ja B 970/930 ja 969,45/930

Humuksen alla oli molemmissa sekoittuneita kerroksia. Humuksessa oli runsaasti hiiltä ja kiviä.

Kuoppa 24. 950/930

Humuksen alla oli kulttuurikerroksia sekä hiiltä ja kiviä.

Muista koekuopista voi katsoa tarkemmin liitteestä 1.

Paakkolanmäki II:2

Alueelle vedettiin pohjois - etelä -suuntainen peruslinja A - B ja siitä kohtisuora linja C - D. Näin saatiin koordinaatisto, jonka origolle annettiin tunnus 500/500.

Koekuoppia tehtiin yhteensä 33, joista yhdestäkään ei löytynyt kulttuurikerroksia eikä löytöjä. Liitteet K II ja 2.

YHTEENVETO

Paakkolanmäen alueella II tehtiin koekaivauksia kahdella alueella, joille annettiin tunnukset II:1 ja II:2.

Koekuoppia alueella II:1 tehtiin 60, joista kuopan 1000/980 kohdalla aluetta laajennettiin kolme neliometriä. Kaivaus paljasti, että paikalla oli mahdollisesti jo rautakauden lopulle ajoittuva muinaisjäännös (mahd. asuinpaikka), joka jatkui useita metrejä joka suuntaan. Paikalta löytyi runsaasti tyyppiltään rautakautista keramiikkaa ja kuonaa. Lisäksi löytyi poltettua luuta ja savea sekä rautanaulan katkelmia.

Muista mahdollisista muinaisjäännöksistä saatiin viitteitä koe-kuopista no 5., 13., 23. A ja B sekä 24., joista löytyi kulttuuri- maakerroksia sekä joitakin keramiikan kappaleita.

Alueelta II:2 ei tullut löytöjä.

Tutkimusten perusteella olisi syytä joko rauhoittaa tutkimusalue II:1 tai jättää se rakentamatta niin kauaksi aikaa, kunnes muinaisjäännökset on saatu perusteellisesti tutkittua.

LAHTI, AHTIALA, PAAKKOLANMÄKI II

LUETTELO KAIVAUSKERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ LIITTEISTÄ

- Liite 1. Luettelo koekuopista, Paakkolanmäki II:1
2. Luettelo koekuopista, Paakkolanmäki II:2
3. Luettelo kaivauskertomukseen liittyvistä valokuvista
4. Luettelo kaivauskertomukseen liittyvistä diapositiiveista.
- Liite K I Ote peruskartasta 3111 06 Ahtiala, 1:20 000, pain. 1978.
- K II Yleiskartta E:10.10 - E:10.11, 1:500.
- K III Alue II:1, pinta- ja pohjaluvut sekä tasot 1 - 3
1:20.
- K IV Alue II:1, tasot 4 - 6, 1:20 sekä taso 7, 1:10.
- K V Alue II:1, tasot 2 - 7, yhdistelmäkartta, kivet, 1:20
- K VI Alue II:1, leikkauskartta, ruudut 999 - 1000/ 979 - 980,
1:20.

LAHTI, AHTIALA, PAAKKOLANMÄKI II:1

LUETTELO KOEKUOPISTA

1. Kuoppa 1060/860
Humuksen paksuus 30 cm, alla savi.
Ei löytöjä.
2. Kuoppa 1040/880
Humuksen paksuus n. 32 - 33 cm, alla savi.
Ei löytöjä.
3. Kuoppa 1000/880
Humuksen paksuus 25 cm, alla saven ja moreenin sekainen hiesu.
Ei löytöjä.
4. Kuoppa 960/880
Humuksen paksuus 30 - 33 cm, alla moreeni.
Ei löytöjä.
5. Kuoppa 990/890
Humuksen paksuus 19 cm, alla hiilensekaisia kulttuurikerroks-
tumia 20 cm. Kuopan reunoilla rapautuneita kiviä.
Löydöt: Keramiikkaa 1 kpl.
6. Kuoppa 970/890
Humuksen paksuus 20 - 27 cm, alla hiesumoreeni. Kuopassa kiviä.
Humus hiesun sekaista.
Ei löytöjä.
7. Kuoppa 1060/900
Humuksen paksuus 23 cm, alla savi.
Ei löytöjä.
8. Kuoppa 1020/900
Humuksen paksuus 28 cm, alla savi.
Ei löytöjä.
9. Kuoppa 1000/920
Humuksen paksuus 23 cm, alla hiesu.
Ei löytöjä.

10. Kuoppa 980/900
Humuksen paksuus 28 cm, alla saven sekainen hiesu.
Ei löytöjä.
11. Kuoppa 960/900
Humuksen paksuus 25 cm, alla humuksen sekainen hiesu, 4 cm,
jonka alla moreeni.
Ei löytöjä.
12. Kuoppa 990/910
Humuksen paksuus 27 cm, alla saven sekainen hiesu.
Ei löytöjä.
13. Kuoppa 970/910
Humuksen paksuus 22 - 24 cm, alla paikoin humuksen sekainen
hiesu 1 - 5 cm, jonka alla hiesu.
Löydöt: Keramiikkaa 1 reunakappale, tiiltä 1 kpl.
14. Kuoppa 1080/920
Humuksen paksuus 25 cm, alla savi.
Ei löytöjä.
15. Kuoppa 1060/920
Humuksen paksuus 25 cm, alla savi.
Ei löytöjä.
16. Kuoppa 1040/920
Humuksen paksuus 25 cm, alla savi.
Ei löytöjä.
17. Kuoppa 1020/920
Humuksen paksuus 29 - 30 cm, alla savi.
Ei löytöjä.
18. Kuoppa 1000/920
Humuksen paksuus 17 - 18 cm, alla hiilen ja humuksen sekainen
hiesu 5 cm, jonka alla hiesu.
Ei löytöjä.
19. Kuoppa 980/920
Humuksen paksuus 23 cm, alla saven sekainen harmaa hiesu.
Ei löytöjä.

20. Kuoppa 960/920
Humuksen paksuus 23 - 25 cm, alla humuksen sekainen hiesu n. 4 cm
jonka alla hiesu.
Ei löytöjä.
21. Kuoppa 940/920
Humuksen paksuus 27 - 30 cm, alla hiilensekainen humus 6 cm,
jonka alla humuksen sekainen hiesu 12 cm, alinna hiesu.
Ei löytöjä.
22. Kuoppa 990/930
Humuksen paksuus 26 cm, alla savensekainen hiesu.
Ei löytöjä.
23. Kuoppa 970/930
A Humuksen paksuus 27 - 45 cm. Humuksen alla humuksen sekainen
hiesu, 11 - 16 cm, alla hiesu. Humuksessa runsaasti kiveystä,
sekä hiiltä ja tiiltä.
B Kuoppa 969,45/930
Humuksen paksuus vaihteli eri puolilla kuoppaa 20 - 38 cm.
Kuopan eteläpuolella hiesun sekainen humuskerros 17 cm,
kuopassa pohjoispuolella humuksessa kiviä. Alinna hiesu.
Ei löytöjä.
24. Kuoppa 950/930
Humuksen paksuus 20 - 24 cm, alla 10 - 20 cm vahvuudelta
kulttuurikerrostumia. Kulttuurikerrokset hiilen ja hiesun-
sekaista humusta. Kulytuurikerroksissa hiilijuovia, alinna
vaalea saven sekainen hiesu, jossa hiiltä. Kulttuurikerroksessa
joitakin kiviä.
Ei löytöjä.
25. Kuoppa 1060/940
Humuksen paksuus 27 cm, alla savi.
Ei löytöjä.
26. Kuoppa 1020/940
Humuksen paksuus 28 cm, alla savi.
Ei löytöjä.

27. Kuoppa 1000/940
Humuksen paksuus 20 cm, alla hiesu.
Ei löytöjä.
28. Kuoppa 980/940
Humuksen paksuus 21 - 23 cm, alla hiilen ja hiesun sekainen
humus 5 cm, alinna hiesu.
Ei löytöjä.
29. Kuoppa 960/940
Humuksen paksuus 23 - 25 cm, alla humuksen sekainen hiesu
1 - 2 cm, alinna hiesu.
Ei löytöjä.
30. Kuoppa 990/950
Humuksen paksuus 19 cm, humuksessa hiesuläikkiä, alla hiesu.
Löydöt: Kuomaa 1 kpl.
31. Kuoppa 970/950
Humuksen paksuus 16 - 17 cm, humuksessa hiesuläikkiä, alla
hiesu.
Ei löytöjä.
32. Kuoppa 950/950
Humuksen paksuus 25 - 27 cm, humuksessa hiesuläikkiä, alla
paikoin humuksen sekainen hiesu 3 - 5 cm, alinna harmaa hiesu.
Ei löytöjä.
33. Kuoppa 1160/960
Humuksen paksuus 25 cm, alla humuksen ja hiilen sekainen hiesu
5 cm, alinna hiesu.
Ei löytöjä.
34. Kuoppa 1100/960
Humuksen paksuus 30 cm, alla hiesu.
Ei löytöjä.
35. Kuoppa 1080/960
Humuksen paksuus 18 - 25 cm, alla humuksen ja hiesun sekainen
kerros 8 cm, jossa hiiltä. Alinna saven sekainen hiesu.
Ei löytöjä.

36. Kuoppa 1060/960

Humuksen paksuus 20 cm, alla läikikäs humuksen sekainen hiesukerros 8 cm, alinna hiesu.

Ei löytöjä.

37. Kuoppa 1040/960

Humuksen paksuus 25 cm, alla humuksen ja hiesun sekainen kerros 7 cm, alinna harmaa hiesu.

Löydöt: Kuonaa 2 kpl.

38. Kuoppa 1020/960

Humuksen paksuus 26 cm, alla hiilen ja hiesun sekainen humus 20 - 26 cm, jonka alla läikikäs humuksen, hiilen ja hiesun sekainen kerros n. 20 cm. Hiilikerros n. 50 cm syvyydellä. Kuopan keskelle kulki viistosti hiiltynyt puu. Hiesu alkoi 55 - 70 cm syvyydeltä.

Ei löytöjä.

39. Kuoppa 1000/960

Humuksen paksuus 22 - 26 cm, alla hiilen ja humuksen sekainen hiesu 1 - 5 cm, alinna harmaa hiesu.

Ei löytöjä.

40. Kuoppa 980/960

Humuksen paksuus 22 - 24 cm, alla hiilen ja humuksen sekainen hiesu 3 - 5 cm, alinna hiesu.

Löydöt: Polttamatonta savea 1 kpl.

41. Kuoppa 960/960

Humuksen paksuus 20 - 22 cm, alla hiesu.

Ei löytöjä.

42. Kuoppa 940/960

Humuksen paksuus 26 cm, alla hiilen ja humuksen sekainen hiesu 8 cm, alinna harmaa hiesu.

Löydöt: Keramiikkaa 1 kpl, poltettua savea 1 kpl.

43. Kuoppa 908/960

Humuksen paksuus 20 - 24 cm, alla hiesu. Moreeni n. 40 cm syvyydessä.

Ei löytöjä.

44. Kuoppa 1000/970
Humuksen paksuus 25 cm, alla hiesu.
Ei löytöjä.
45. Kuoppa 990/970
Humuksen paksuus 30 - 33 cm, alla humuksen sekainen hiesu,
alinna hiesu.
Ei löytöjä.
46. Kuoppa 1020/980
Humuksen paksuus 28 - 30 cm, alla hiesu.
Löydöt: Kuonaa 1 kpl.
47. Kuoppa 1010/980
Humuksen paksuus 25 cm, alla hiilen ja humuksen sekainen
hiesu 4 - 5 cm, alinna hiesu.
Löydöt: Kuonaa 3 kpl.
48. Kuoppa 990/980
Humuksen paksuus 22 - 24 cm, alla hiilensekainen humus 4 - 5 cm,
alinna hiesu. Kuopassa kiviä.
Ei löytöjä.
49. Kuoppa 1010/990
Humuksen paksuus 25 cm, alla hiilensekainen hiesu 3 - 4 cm,
alinna hiesu.
Ei löytöjä.
50. Kuoppa 1000/990
Humuksen paksuus 24 - 25 cm, alla hiilensekainen kulttuuri-
kerros 4 - 5 cm, alinna hiesu.
Löydöt: Keramiikkaa 1kpl, lasia 1 kpl, kuonaa 2 kpl ja poltettua
savea 1 kpl.
51. Kuoppa 990/990
Humuksen paksuus 24 - 26 cm, alla paikoin humuksen sekainen
hiesu, alla hiesu.
Löydöt: Kuonaa 1 kpl.

52. Kuoppa 1080/1000
Humuksen paksuus 25 cm, alla hiesu.
Ei löytöjä.
53. Kuoppa 1060/1000
Humuksen paksuus 23 cm, alla hiesu.
Ei löytöjä.
54. Kuoppa 1040/1000
Humuksen paksuus 25 cm, alla hiesu.
Ei löytöjä.
55. Kuoppa 1020/1000
Humuksen paksuus 21 cm, alla hiilen ja humuksen sekainen
hiesu, alinna hiesu.
Ei löytöjä.
56. Kuoppa 1000/1000
Humuksen paksuus 29 cm, alla hiesu.
Löydöt: Kuonaa 1 kpl.
57. Kuoppa 980/1000
Humuksen paksuus 23 - 28 cm, alla hiesu.
Löydöt: poltettua savea 2 kpl.
58. Kuoppa 960/1000
Humuksen paksuus 25 cm, alla hiesu.
Löydöt: Kuonaa 1 kpl.
59. Kuoppa 940/1000
Humuksen paksuus 25 cm, alla hiesu.
Ei löytöjä.
60. Kuoppa 1000/1020
Humuksen paksuus 21 cm, alla hiilen ja humuksen sekainen
hiesu 4 cm, alinna hiesu.
Ei löytöjä.

LAHTI, AHTIALA, PAAKKOLANMÄKI II:2

LUETTELO KOEKUOPISTA

1. Kuoppa 500/500
Humuksen paksuus 20 cm, alla savi. Ei löytöjä.
2. Kuoppa 510/520
Humuksen paksuus 24 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.
3. Kuoppa 500/520
Humuksen paksuus 25 cm, alla savensekainen hiesu. Ei löytöjä.
4. Kuoppa 480/520
Humuksen paksuus 20 cm, alla savi. Ei löytöjä.
5. Kuoppa 500/540
Humuksen paksuus 20 cm, alla savensekainen hiesu. Ei löytöjä.
6. Kuoppa 520/560
Humuksen paksuus 25 cm, alla sekoittunut kerros 5 cm, alinna hiesu. Kuopassa kiviä ja hiakan hiiltä. Ei löytöjä.
7. Kuoppa 500/560
Humuksen paksuus 21 cm, alla sekoittunut kerros 2 - 6 cm, alinna hiesu. Ei löytöjä.
8. Kuoppa 480/560
Humuksen paksuus 23 cm, alla savi. Ei löytöjä.
9. Kuoppa 460/560
Humuksen paksuus 25 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.
10. Kuoppa 560/580
Humuksen paksuus 18 cm, alla moreeni. Ei löytöjä.
11. Kuoppa 535/580
Humuksen paksuus 27 cm, alla peruskallio. Ei löytöjä.
12. Kuoppa 520/580
Humuksen paksuus 25 cm, alla moreeni. Ei löytöjä.

13. Kuoppa 500/580
Humuksen paksuus 26 cm, alla moreeni. Ei löytöjä.
14. Kuoppa 480/580
Humuksen paksuus 23 cm, alla sekoittunut kerros 1 - 4 cm, jossa hiukan hiiltä, alinna hiesu. Ei löytöjä.
15. Kuoppa 460/580
Humuksen paksuus 23 cm, alla savi. Ei löytöjä.
16. Kuoppa 520/590
Humuksen paksuus 18 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.
17. Kuoppa 520/600
Humuksen paksuus 24 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.
18. Kuoppa 500/600
Humuksen paksuus 23 cm, alla sekoittunut kerros 1 - 7 cm, jossa hiukan hiiltä, alinna hiesu. Ei löytöjä.
19. Kuoppa 480/600
Humuksen paksuus 22 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.
20. Kuoppa 460/600
Humuksen paksuus 20 cm, alla savi. Ei löytöjä.
21. Kuoppa 500/620
Humuksen paksuus 23 cm, alla sekoittunut kerros 1 - 2 cm, jossa hiukan hiiltä, alinna hiesu. Ei löytöjä.
22. Kuoppa 500/630
Humuksen paksuus 25 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.
23. Kuoppa 495/635
Humuksen paksuus 22 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.
24. Kuoppa 510/640
Humuksen paksuus 20 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.
25. Kuoppa 505/640
Humuksen paksuus 22 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.

26. Kuoppa 500/640

Humuksen paksuus 25 cm, alla sekoittunut kerros 4 - 5 cm, jossa kiviä ja hiukan hiiltä, alinna hiesu. Ei löytöjä.

27. Kuoppa 495/640

Humuksen paksuus 22 cm, alla sekoittunut kerros 18 - 30 cm, jossa kiviä, alinna hiesu. Ei löytöjä.

28. Kuoppa 490/640

Humuksen paksuus 25 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.

29. Kuoppa 480/640

Humuksen paksuus 24 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.

30. Kuoppa 460/640

Humuksen paksuus 25 cm, alla savi. Ei löytöjä.

31. Kuoppa 440/640

Humuksen paksuus 23 cm, alla sekoittunut kerros 1 - 2 cm, jossa hiukan hiiltä, alinna hiesu. Ei löytöjä.

32. Kuoppa 500/645

Humuksen paksuus 25 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.

33. Kuoppa 495/645

Humuksen paksuus 25 cm, alla hiesu. Ei löytöjä.

LAHTI, AHTIALA, PAAKKOLANMÄKI II

LUETTELO KAIVAUSKERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ VALOKUVISTA.

Negatiiveja säilytetään Lahden Kaupunginmuseon kuva-arkistossa.

1. Neg. 46193-46196 Panoraama, Paakkolanmäki II:1, kuvattu koillisesta.
2. Neg. 46211-46214 Panoraama, Paakkolanmäki II:2. Kuvattu luoteesta.
3. Neg. 46197 Ruudun 1000/980 laajennus. Kuvattu lännestä.
4. Neg. 46199 Ruudut 1000-999/980-979, taso I.
5. Neg. 46202 " " " , taso II. Kuvattu etelästä.
6. Neg. 46200 Ruutu 999/980, taso II. Kuvattu etelästä.
7. Neg. 46201 Ruudut 1000-999/979, taso II. Kuvattu etelästä.
8. Neg. 46203 Ruutu 999/980, taso III. Kuvattu etelästä.
9. Neg. 46204 " " , taso III. Kuvattu lännestä.
10. Neg. 46205 Ruudut 1000-999/979, taso III. Kuvattu etelästä.
11. Neg. 46206 Ruutu 999/980, taso IV. Kuvattu etelästä.
12. Neg. 46207 Ruudut 1000-999/979, taso IV. Kuvattu etelästä.
13. Neg. 46208 Ruudut 1000-999/980-979, taso IV. Kuvattu etelästä.
14. Neg. 46209 Ruudut 1000-999/979, taso VI.
15. Neg. 46210 Ruutu 999/979, taso VI.

LAHTI, AHTIALA, PAAKKOLANMÄKI II

LUETTELO KAIVAUSKERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ DIAPOSITIIVEISTA,
JOITA SÄILYTETÄÄN LAHDEN KAUPUNGINMUSEON KUVA-ARKISTOSSA:

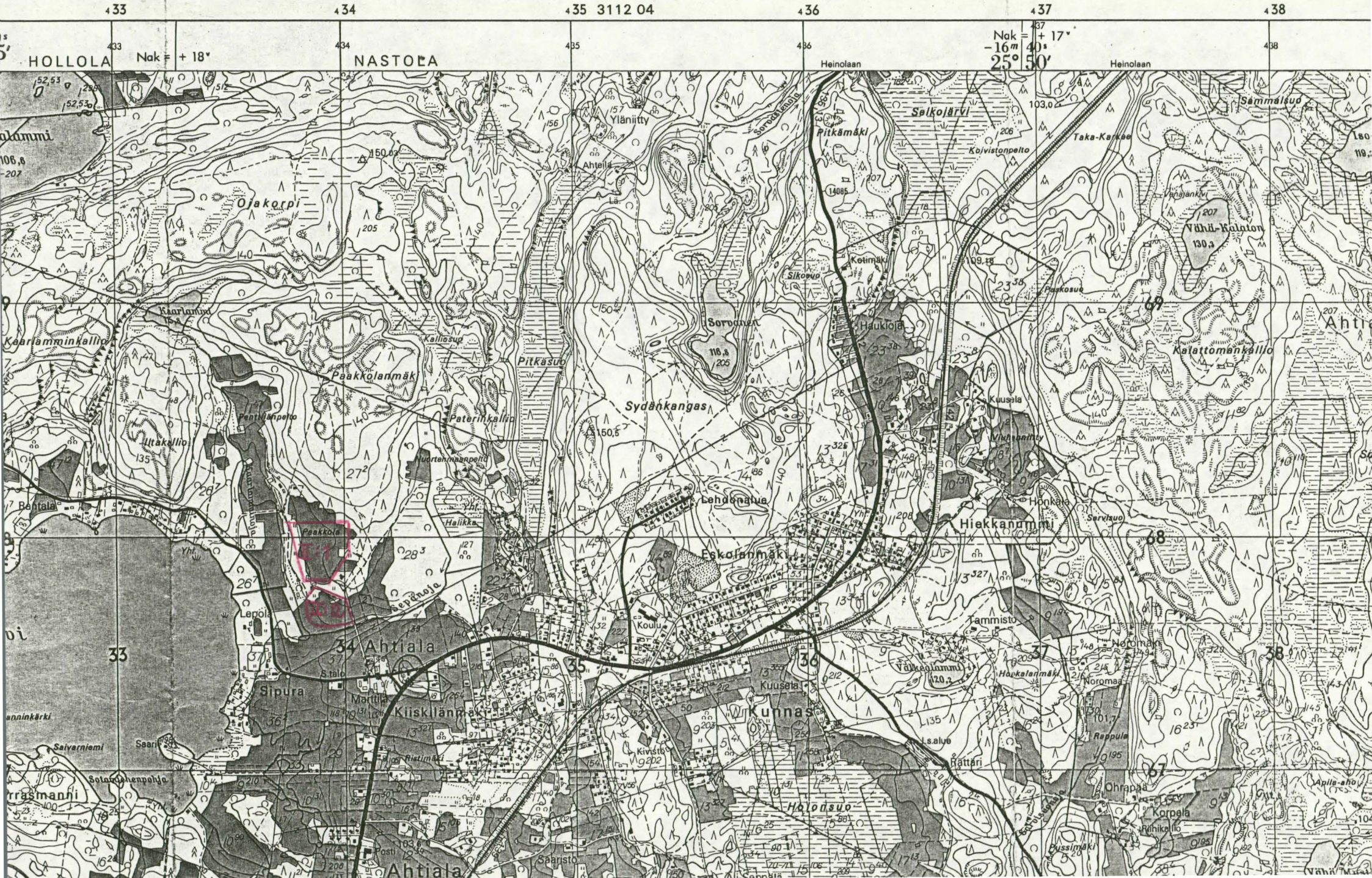
- 15092 Yleiskuva, Paakkolanmäki II.
 15093 " " , taustalla Alasenjärvi.
 15094 " " " "
 15095 " " " "
 15096 Yleiskuva, Paakkolanmäki II.
 15097 " " "
 15098 " " , taustalla Alasenjärvi.
 15099 Paakkolanmäki II, koekuopan 1000/980 laajennus.
 15100 " " " "
 15101 Koekuopan 1000/980 laajennus, taso II.
 15102 " " " " "
 15103 Koekuopan 1000/980 laajennus.
 15104 Koekuopan 1000/980 laajennus, taso III.
 15105 " " " , taso IV.
 15106 Paakkolanmäki II, Taustalla Alasenjärvi.
 15107 " " " "
 15108 " " " "

Lahti, Ahtiala, Paakkolanmäki II

= tutkittu alue

LIITE K I

Peruskartta 3111 06 Ahtiala, 1:20 000, pain. 1978

LAHTI, AHTIALA, PAAKKOLANMÄKI II 1983

valok. Pirjo Kärhä
1983

Panoraama, Paakkolanmäki II:1, kuvattu koillisesta.
neg. 46193
1.

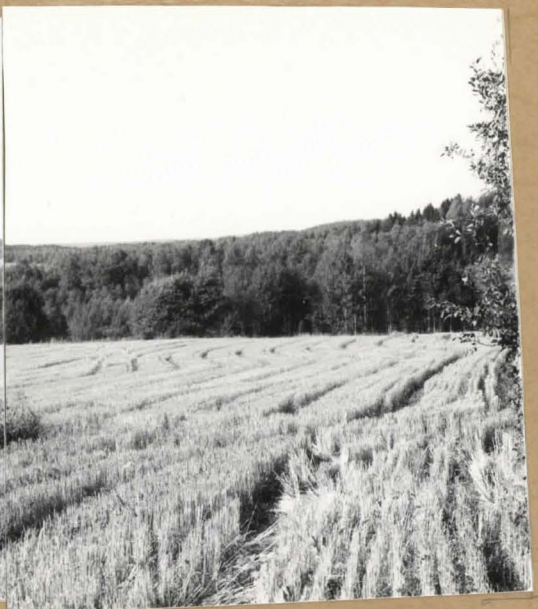
neg. 46194
1.

Panoraama, Paakkolanmäki II:2, kuvattu luoteesta.
neg. 46214
2.

neg. 46213
2.

LAHTI, AHTALA, PAAKKOLANMÄKI II 1983

Panoraama, Paakkolanmäki II:1, kuvattu koillisesta
neg. 46195
1

neg. 46196
1

neg. 46212
2
Panoraama, Paakkolanmäki II:2, kuvattu luoteesta

neg. 46211
2

Ruudun 1000/980 laajennus. Kuvattu lännestä.
neg. 46197
3.

Ruudut 1000 - 999/980 - 979, taso I.
neg. 46199
4.

Ruutu 999/980, taso II. Kuvattu etelästä.
neg. 46200
6.

Ruudut 1000 - 999/980 - 979, taso II. Ku-
vattu etelästä.
neg. 46202
5.

Ruodut 1000-999/979, taso II.
Kuvattu etelästä.
neg. 46201
7.

Ruutu 999/980, taso III. Kuvattu etelästä.
neg. 46203
8.

Ruutu 999/980, taso III. Kuvattu lännestä.
neg. 46204
9.

Ruudut 1000-999/979,
taso III. Kuvattu etelästä.
neg. 46205
10.

Ruudut 1000-999/979,
taso IV. Kuvattu etelästä.
neg. 46207
12.

Ruutu 999/980, taso IV,
Kuvattu etelästä.
neg. 46206
11.

Ruudot 1000-999/980-979, taso IV.
Kuvattu etelästä.
neg. 46208
13.

Ruudot 1000-999/979, taso VI.
neg. 46209
14.

Ruutu 999/979, taso VI.
neg. 46210
15.

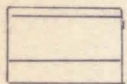
LAHTI
AHTIALA
PAAKKOLANMÄKI II

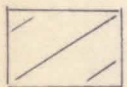
ALUE II: 1
1983

LEIKKAUSKARTTA

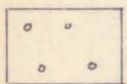
1:20
KP 1.32

humus

kulttuurimaa

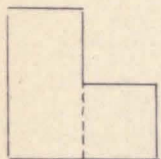

moreeni

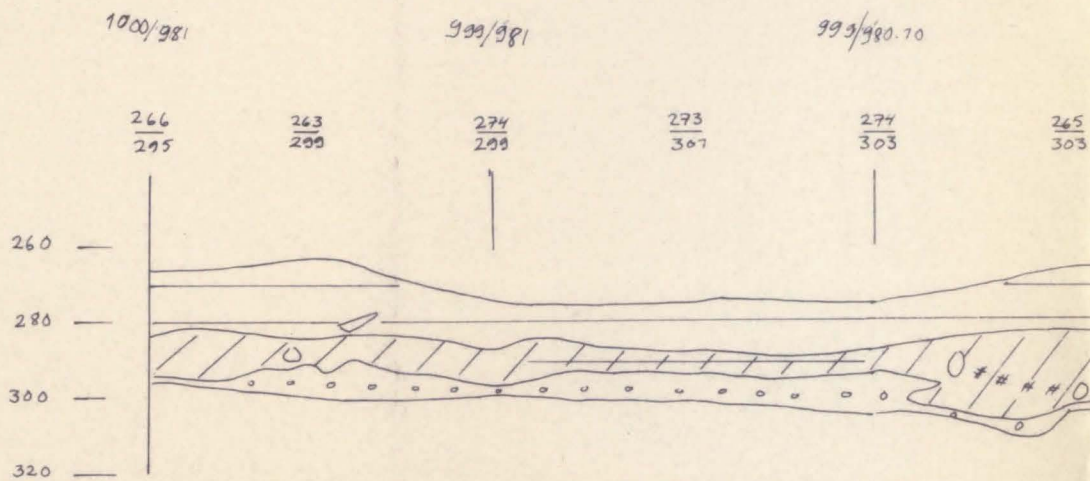
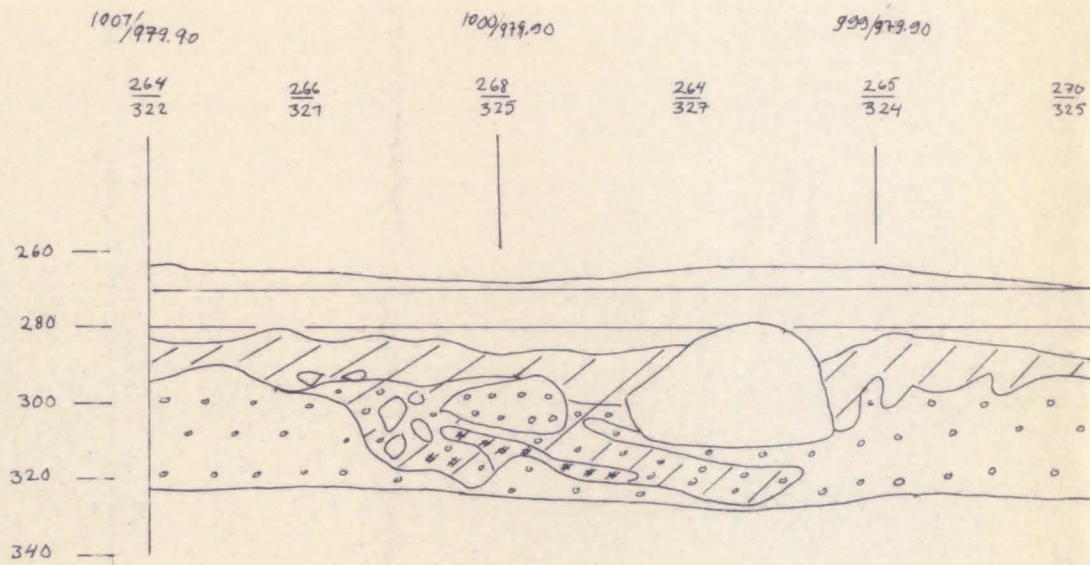

hiili

alue II: 1

999/999 999/999

999/979

7009/979

1007/979

1007/980

$\frac{267}{326}$

$\frac{262}{325}$

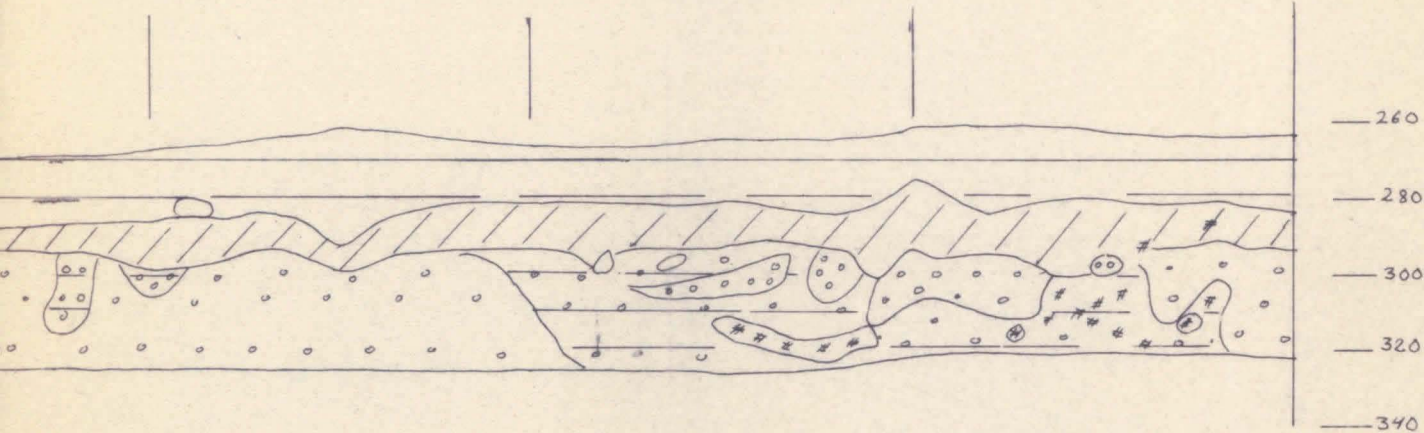
$\frac{267}{325}$

$\frac{265}{327}$

$\frac{267}{327}$

$\frac{263}{322}$

$\frac{264}{322}$

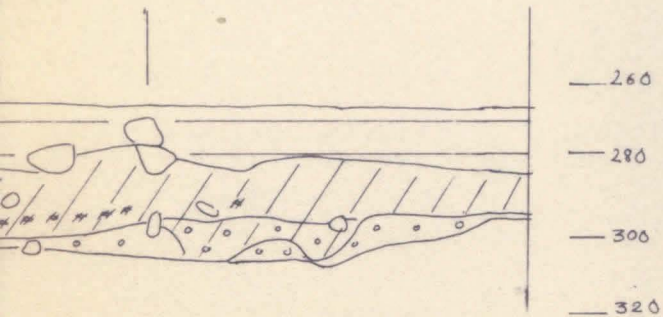
1000/980.70

1000/981

$\frac{266}{305}$

$\frac{266}{305}$

$\frac{266}{295}$

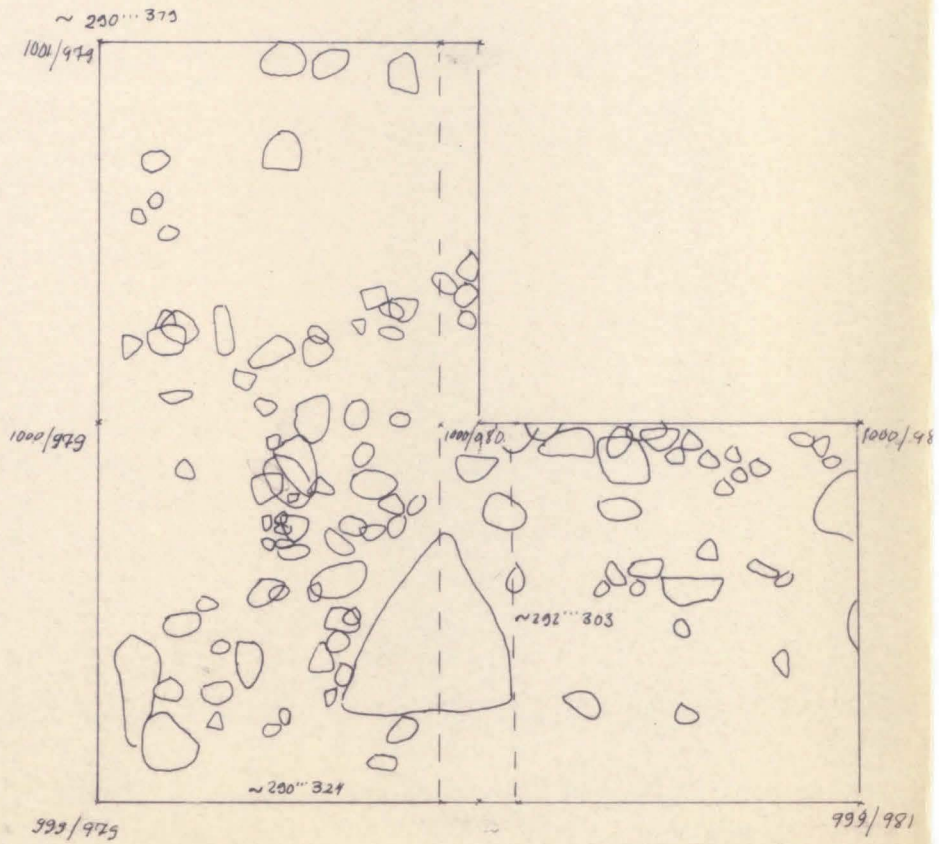
LAHTI
AHTIALA
PAAKKOLANMÄKI II

N

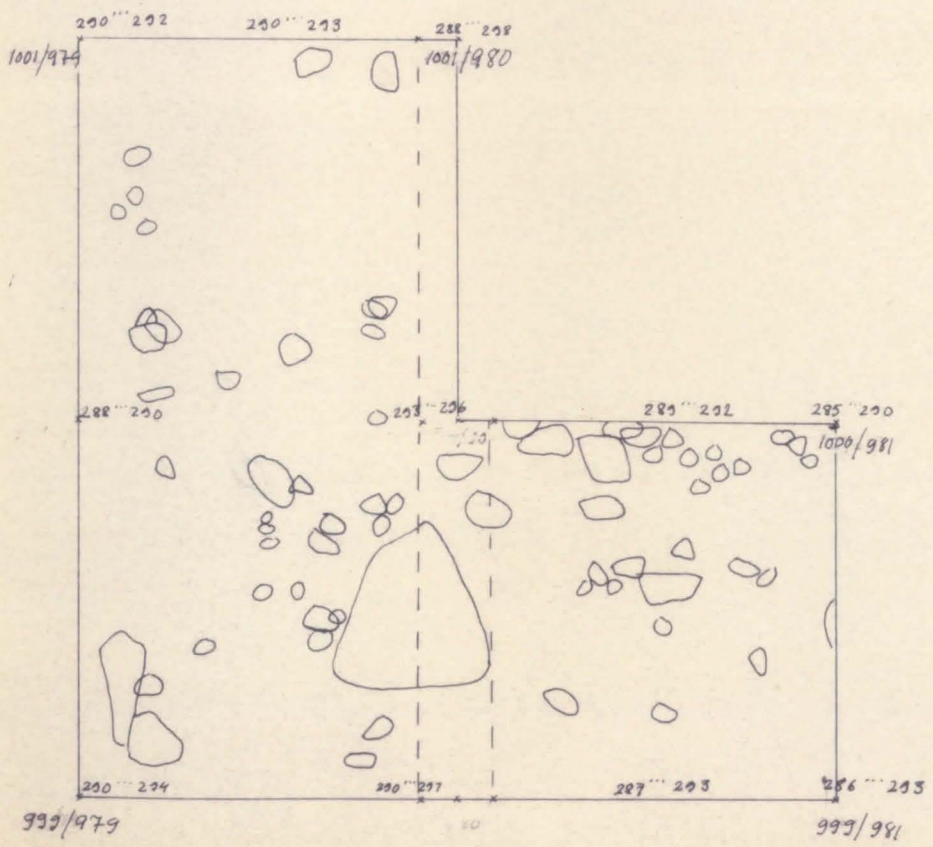
ALUE II 1
KIVET; TASOT 2...7

1983
1:20
KP 1.32

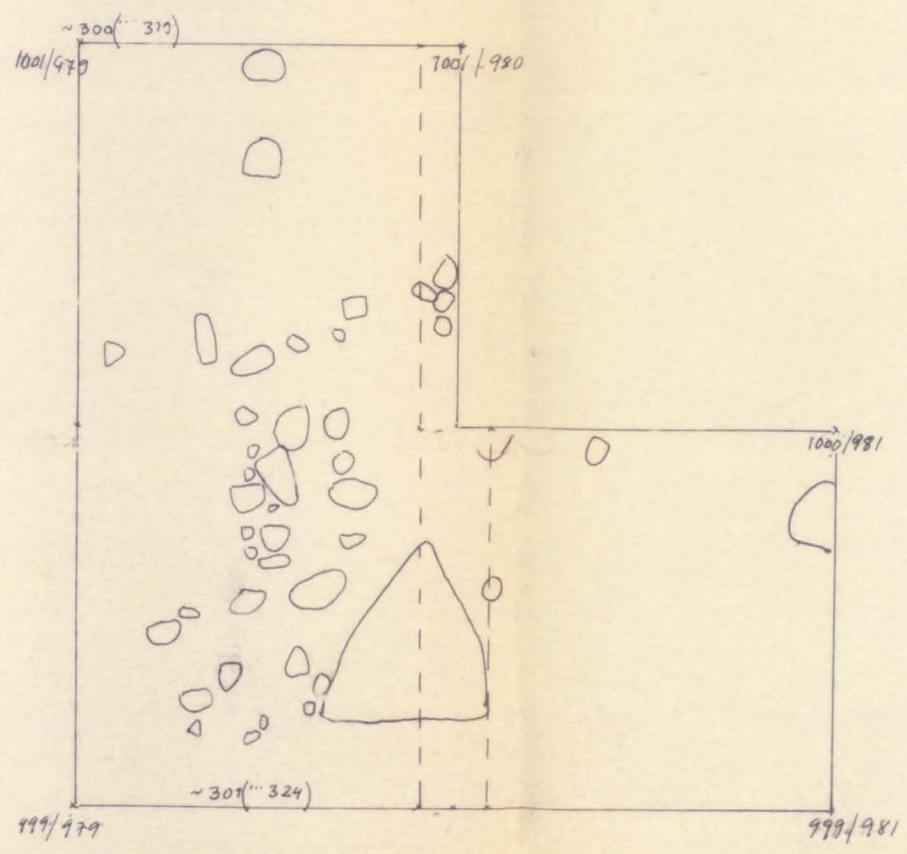
tasot 2...7

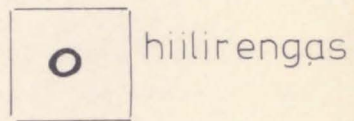
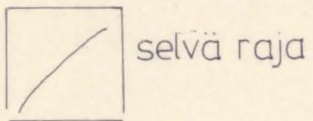
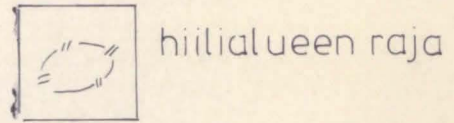

tasot 2 3

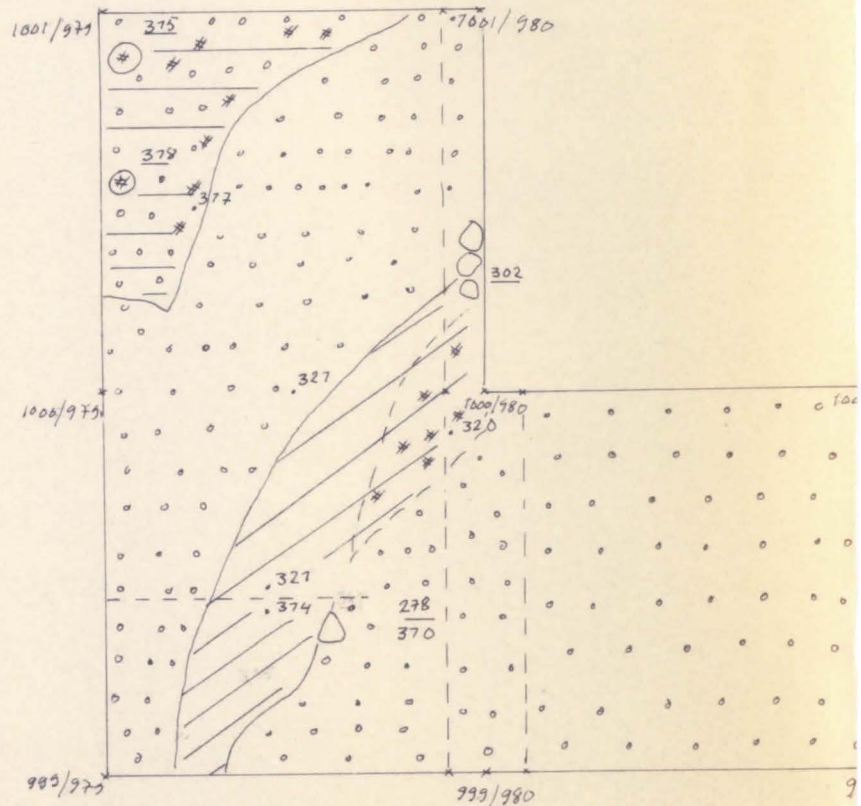
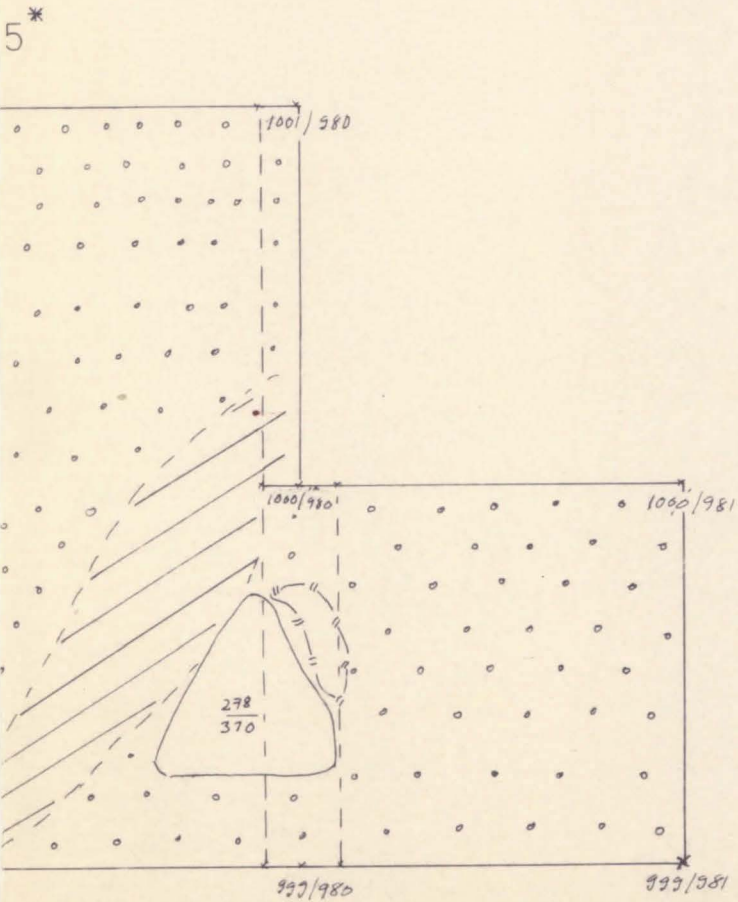

tasot 4 7

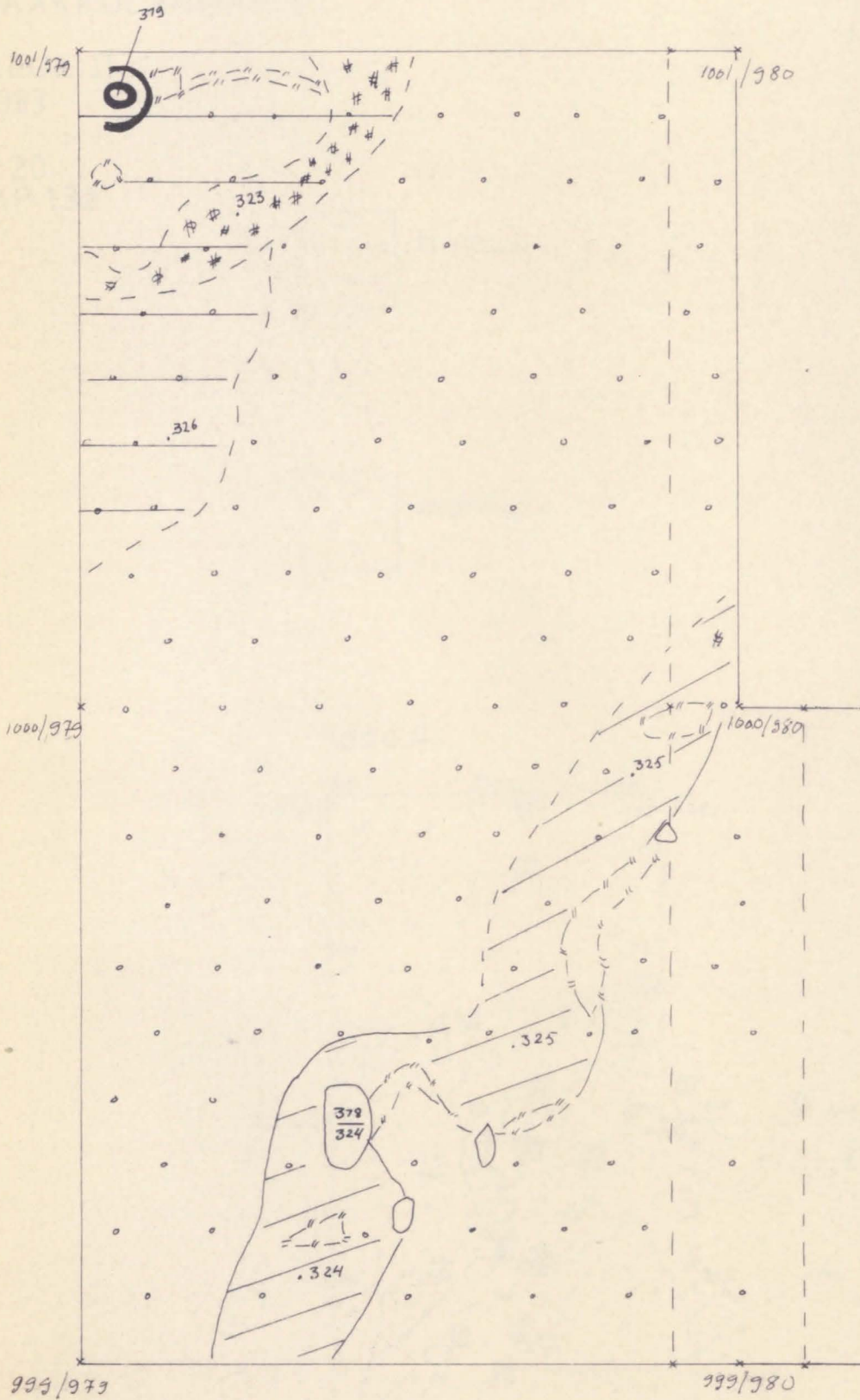

taso 6

et poistettu: taso 4 ~ -3cm

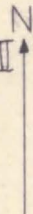
taso 7 1:10

182/981

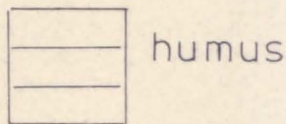
182/981

LAHTI
AHTIALA
PAAKKOLANMÄKI II

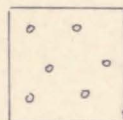

ALUE II:1
1983

1:20
KP 1.32

humus

moreeni

pinta- ja pohjaluvut

